

ЗАКОН за защита, рехабилитация и социална интеграция на инвалидите

Обн., ДВ, бр. 112 от 27.12.1995 г., доп., бр. 110 от 30.12.1996 г., изм., бр. 52 от 1.07.1997 г., в сила от 1.07.1997 г., бр. 123 от 22.12.1997 г., в сила от 1.01.1998 г.; Решение № 31 на Конституционния съд на РБ от 24.11.1998 г. - бр. 140 от 27.11.1998 г.; изм., бр. 153 от 23.12.1998 г., в сила от 1.01.1999 г., изм. и доп., бр. 31 от 30.03.2001 г., изм., бр. 75 от 2.08.2002 г., в сила от 2.08.2002 г. кн. 1/96 г., стр. 33; кн. 8/97 г., стр. 79; кн. 4/2001 г., стр. 151
т. 11, р. 2, № 410

Глава първа

ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Чл. 1. (1) (Изм. - ДВ, бр. 31 от 2001 г.) Този закон урежда правото на рехабилитация и социална интеграция на инвалидите, тяхната защита и произтичащите от това задължения на държавните органи, общините, стопанските и обществените организации в страната.

(2) Този закон има за цел да осигурява условия за социална интеграция на инвалидите и за тяхното пълноценно и равностойно участие в обществото.

Чл. 2. (Изм. - ДВ, бр. 31 от 2001 г.) Редът, принципите и критериите за установяване на степента на уврежданията се определят с наредба на Министерския съвет.

Чл. 3. (1) (Изм. - ДВ, бр. 31 от 2001 г.) Към Министерския съвет се създава Национален съвет по рехабилитация и социална интеграция, в който се включват:

1. представители, определени от Министерския съвет;
2. представители на национално представените организации за инвалиди и на инвалиди;
3. представители на работодателите.

(2) Националният съвет по рехабилитация и социална интеграция има консултативни функции в областта на рехабилитацията и социалната интеграция на инвалидите.

(3) (Нова - ДВ, бр. 31 от 2001 г.) Всички нормативни актове за инвалидите се приемат след предварително становище по тях от Националния съвет по рехабилитация и социална интеграция.

(4) (Предишна ал. 3 - ДВ, бр. 31 от 2001 г.) Министерският съвет определя критериите за представителство в Националния съвет по рехабилитация и социална интеграция и приема правилник за дейността му.

Чл. 4. (Изм. - ДВ, бр. 31 от 2001 г.) Инвалидите и другите физически и юридически лица, които защитават техните интереси, могат да се сдружават в установените от закона форми на организация за извършване на дейности по рехабилитация и социална интеграция.

Чл. 5. (Изм. - ДВ, бр. 31 от 2001 г.) (1) Министерският съвет провежда държавната политика за защита, рехабилитация и социална интеграция на инвалидите чрез осигуряване на условия за:

1. социална рехабилитация;
2. образование, професионално ориентиране и професионална квалификация;
3. трудова заетост;
4. достъпна и подходяща битова и околна среда;
5. социална и правна защита;
6. информация и създаване на условия за общуване на инвалидите помежду им и с другите граждани, както и между инвалиди и техните организации от други страни.

(2) Държавните органи в рамките на своята компетентност установяват методи и стандарти за рехабилитационна и интеграционна дейност в посочените в ал. 1 области, както и за първоначална професионална подготовка и квалификация на лицата, които работят с инвалиди.

Чл. 5а. (Нов - ДВ, бр. 31 от 2001 г.) (1) Не се допуска пряка или непряка дискриминация по отношение на инвалидите.

(2) Дискриминацията е пряка, когато инвалид се поставя в по-неблагоприятно положение спрямо другите лица поради своето увреждане.

(3) Дискриминацията е непряка, когато се използват привидно допустими от закона разрешения при осъществяване на правата и задълженията, но се прилагат по начин, който реално

и фактически поставя инвалидите в по-неблагоприятно положение спрямо другите. Не представляват дискриминация различията или предпочитанията, които се основават на квалификационните изисквания за извършване на определена дейност, както и мерките, насочени към специалната закрила на инвалидите.

(4) Държавата създава условия за равенство на инвалидите и другите лица.

Глава втора

ОБЛАСТИ ЗА РЕХАБИЛИТАЦИЯ И СОЦИАЛНА ИНТЕГРАЦИЯ

Раздел I

Профилактика на предотвратимите увреждания

(Загл. изм. - ДВ, бр. 31 от 2001 г.)

Чл. 6. (Изм. - ДВ, бр. 31 от 2001 г.) Държавните органи в областта на здравеопазването, образованието и труда и социалната политика, отрасловите министерства и агенции, общините, институциите от системата на здравното осигуряване, работодателите и органите по назначаването съдействат за предотвратяване на уврежданията чрез:

1. здравна и екологична просвета за ограничаване на рисковите фактори, свързани с начина на живот и с околната среда;

2. здравна профилактика;

3. осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд.

Чл. 7. (Изм. - ДВ, бр. 31 от 2001 г.) Министерският съвет приема програми за профилактика, в които определя приоритетните цели, мерките и средствата за предотвратяване на уврежданията.

Раздел II

Социална рехабилитация

(Загл. изм. - ДВ, бр. 31 от 2001 г.)

Чл. 8. (1) (Изм. - ДВ, бр. 31 от 2001 г.) Инвалидите имат право на социална рехабилитация.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 31 от 2001 г.) Рехабилитацията по ал. 1 включва двигателна рехабилитация, трудова терапия, създаване на умения за водене на независим живот, рехабилитация на слуха и говора, психологична помощ и други форми.

(3) (Отм. - ДВ, бр. 31 от 2001 г.).

Чл. 9. (Отм. - ДВ, бр. 31 от 2001 г.).

Раздел III

Образование, професионално ориентиране и професионална квалификация

(Загл. изм. - ДВ, бр. 31 от 2001 г.)

Чл. 10. (1) Министерството на здравеопазването, Министерството на образованието и науката и общинските съвети създават консултативно-диагностични центрове за изследване на потребностите за рехабилитация и социална интеграция на децата и прогнозиране на развитието им.

(2) Услугите в държавните и общинските консултативно-диагностични центрове са безплатни за децата инвалиди.

Чл. 11. (Изм. - ДВ, бр. 31 от 2001 г.) Министерство на образованието и науката осигурява:

1. разработване на учебни програми за интегриране;

2. снабдяване с безплатни учебни помагала, технически средства за обучение, съвременни технологии, необходими за целите на специалното образование, както и със специфични индивидуални приспособления и пособия, подпомагащи учебния процес на инвалидите с трайни увреждания до 18-годишна възраст до завършване на средното им образование.

Чл. 12. (1) (Изм. - ДВ, бр. 31 от 2001 г.) Предучилищните детски заведения, общообразователните училища, професионалните училища и професионалните гимназии осигуряват възможности за интегрирано обучение на деца инвалиди в общи или в специални паралелки чрез:

1. (изм. - ДВ, бр. 31 от 2001 г.) целенасочено възпитание на здрави деца и деца инвалиди за съвместен живот и обучение;

2. адаптирани учебни програми, методики и организация на учебния процес;

3. приспособяване на училищната и околната среда;
4. използване на специализиран квалифициран персонал;
5. въвеждане на социалнопсихологически услуги и приобщаване на семействата за активно участие в образователно-възпитателния процес.

(2) Специално образование в ранна и училищна възраст се осъществява след изчерпване на възможностите за интегрирано възпитание и обучение.

Чл. 13. (Изм. - ДВ, бр. 31 от 2001 г.) Инвалидите с трайни увреждания имат право на специализирано професионално образование и обучение по адаптирани програми с цел подготовка за трудова дейност.

Чл. 14. (1) (Изм. - ДВ, бр. 31 от 2001 г.) Лицата, инвалидизирани се след шестнадесетгодишна възраст, имат право на допълнително безплатно обучение по адаптирани програми за общообразователно, професионално образование и обучение за възрастни, както и на начална рехабилитация по специфични програми за развитие на основни умения.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 31 от 2001 г.) Националната служба по заетостта разкрива и поддържа центрове за развитие на възможностите за професионални умения на безработните инвалиди, обучение и помощ при търсене на работа.

Чл. 15. (Изм. - ДВ, бр. 31 от 2001 г.) Висшите училища и колежите със съдействието на организациите на и за инвалиди създават условия за адаптирана среда, допълнителна преподавателска помощ, специални приспособления и помощни учебни материали, а при необходимост - лични сътрудници на приетите в тях инвалиди.

Чл. 16. (Отм. - ДВ, бр. 31 от 2001 г.).

Чл. 17. (Изм. - ДВ, бр. 31 от 2001 г.) (1) Професионалното обучение и преквалификацията на инвалидите се осъществяват от:

1. работодателите или органите по назначаване - за работещите инвалиди;
2. бюрата по труда - за безработните инвалиди;
3. организациите на и за инвалиди;
4. предприятията и кооперациите за инвалиди.

(2) Обучението е практическо и се провежда от регистрирани в Националната агенция за професионално образование и обучение физически и/или юридически лица.

(3) Лицата по ал. 1, т. 3 и 4, които провеждат професионално обучение и преквалификация на инвалиди, се стимулират със средства от фонд "Рехабилитация и социална интеграция" по ред и начин, предвидени в правилника за дейността на фонда.

Чл. 18. (Отм. - ДВ, бр. 31 от 2001 г.).

Раздел IV

Трудова заетост

Чл. 19. (Изм. - ДВ, бр. 31 от 2001 г.) (1) Инвалидите имат право да работят в интегрирана работна среда.

(2) Инвалидите имат право на трудоустрояване при условия и по ред, установени в Кодекса на труда и в Закона за държавния служител.

(3) Работодатели, които приспособяват работни места за инвалиди, се стимулират със средства от фонд "Рехабилитация и социална интеграция" по ред и начин, предвидени в правилника за дейността на фонда.

Чл. 20. (Изм. - ДВ, бр. 31 от 2001 г.) (1) На работодател, наел на работа инвалиди с трайни увреждания, се предоставят от фонд "Професионална квалификация и безработица" средства при условия и по ред, определени със Закона за закрила при безработица и насърчаване на заетостта.

(2) Изпълнението на задължението за създаване и поддържане на работни места по чл. 315 от Кодекса на труда може да стане въз основа на договор със специализирани предприятия, кооперации и цехове за инвалиди. В този случай работодателят заплаща разходите за разкриване и поддържане на работни места.

Чл. 21. (Изм. - ДВ, бр. 31 от 2001 г.) (1) Специализирани предприятия, кооперации и цехове по смисъла на чл. 20, ал. 2 са тези, в които относителният дял на инвалидите от общия брой на персонала е:

1. за лица с различни видове заболявания - не по-малко от 50 на сто от работниците и служителите;

2. за слепи и слабозрящи - не по-малко от 20 на сто от работниците и служителите;

3. за глухи и тежкочуващи - не по-малко от 30 на сто от работниците и служителите.

(2) В процента на лицата по ал. 1 се включват:

1. трудоустроени инвалиди с трайни увреждания;

2. трудоустроени инвалиди с трайно намалена работоспособност под 50 на сто;

3. трудоустроени лица с временно намалена работоспособност, установена от ТЕЛЖ (НЕЛЖ);

4. трудоспособни лица, които се грижат за инвалиди с трайни увреждания.

Чл. 22. Министерският съвет определя:

1. (изм. и доп. - ДВ, бр. 31 от 2001 г.) списък на стоки и услуги, чието производство се възлага на специализираните предприятия, трудово-лечебните бази и кооперации по реда на Закона за обществените поръчки;

2. квоти за производство, внос и износ на суровини, материали и оборудване, предназначено за специализираните предприятия, кооперации и обособени производствени единици.

Чл. 23. (Доп. - ДВ, бр. 110 от 1996 г., изм., бр. 153 от 1998 г., бр. 31 от 2001 г.) (1) На специализираните предприятия, кооперации и цехове за инвалиди с трайни увреждания, членуващи в националните организации на инвалиди и в организации за инвалиди, се преотстъпват 30 на сто от дължимите осигурителни вноски.

(2) (В сила от 1.01.2002 г. - ДВ, бр. 31 от 2001 г.) Паричните обезщетения за временна неработоспособност на лица, трудоустроени по повод на временно намалена и трайно намалена трудоспособност, според причината, породила заболяването или травмата, са за сметка съответно на фонд "Общо заболяване и майчинство" или фонд "Трудова злополука и професионална болест".

Чл. 24. Министерският съвет приема целеви програми за стимулиране на самостоятелна стопанска дейност и самопомощ за трудова рехабилитация и заетост на инвалидите и определя реда за финансирането им.

Чл. 25. (Изм. - ДВ, бр. 31 от 2001 г.) (1) Националната служба за социално подпомагане и общинските служби за социално подпомагане могат да разкриват трудово-лечебни бази с цел осъществяване на трудова терапия и рехабилитация на инвалиди с трайни увреждания, обслужвани в заведенията за социални услуги.

(2) Редът за създаване на базите по ал. 1 се определя с наредба на министъра на труда и социалната политика.

Чл. 26. (Изм. - ДВ, бр. 153 от 1998 г., отм., бр. 31 от 2001 г.).

Раздел V

Достъпна битова и околна среда

Чл. 27. Министерството на регионалното развитие и благоустройството и общините създават подходяща жизнена и архитектурна среда за инвалидите чрез:

1. изменения на действащите градоустройствени планове с осигуряване на безпрепятствено движение на инвалидите на всички нива в жилищни, обществени сгради и обекти за общо ползване;

2. въвеждане на задължителни стандарти, нормали, нормативи и изисквания при проектиране и изграждане на обществени и жилищни сгради, прилежащата им околна среда и местата за паркиране, осигуряващи безпрепятствено ползване от инвалиди;

3. отстраняване на съществуващите архитектурни бариери и изграждане на приспособления, осигуряващи свободно използване от инвалидите на всички видове обществени сгради и прилежащата им околна среда.

Чл. 28. (1) Министерството на транспорта и съобщенията и Министерството на регионалното развитие и благоустройството съгласно изискванията на Закона за движение по пътищата и Закона за териториално и селищно устройство разработват стандарти и нормативи за

използване на транспортни услуги от инвалиди и за облекчения на инвалиди в пътно-транспортното движение:

1. приспособяване на средствата за обществен транспорт към потребностите и възможностите на инвалидите;
2. специализиран обществен и частен транспорт за трудно подвижни инвалиди;
3. специални условия за движение и безплатни места за спиране, паркиране и престои на моторни превозни средства, управлявани от инвалиди или превозващи инвалиди;
4. светлинни, звукови и други сигнални уредби, указателни и други технически пособия и съоръжения за лица с увредено зрение или слух.

(2) Изискванията по ал. 1 се изпълняват от общините и други физически и юридически лица, извършващи транспортна дейност, както и от работодателите на трудоустроени инвалиди.

Чл. 29. (Изм. - ДВ, бр. 31 от 2001 г.) Държавната агенция по стандартизация и метрология съгласно Закона за националната стандартизация одобрява стандарти за:

1. специализирани вътрешни съоръжения и приспособления и обзавеждане в жилищата, работните помещения и обществените сгради, приспособени към потребностите и възможностите на инвалидите;
2. производство и гаранционен сервиз на съоръжения и приспособления за обучение, професионална ориентация, квалификация, трудова дейност, транспорт, битово и обществено обслужване на инвалидите, както и за други лични технически помощни средства.

Чл. 30. (1) Министерството на труда и социалната политика издава разрешения на физически и юридически лица за извършване на производство, внос или поддържане на техническите помощни средства, приспособления и съоръжения за инвалиди по чл. 27, 28 и 29.

(2) Вносът на технически помощни средства и материалите за тяхното производство и поддържане от лицата по ал. 1 са освободени от митни сборове.

(3) Редът и условията по ал. 1 и 2 се уреждат с наредба, издадена от министъра на труда и социалната политика.

(4) Производителите и вносителите по ал. 1 представят най-малко един път в годината информация за наличните технически помощни средства на организациите на инвалидите и организациите за инвалидите.

Чл. 31. (1) (Изм. - ДВ, бр. 31 от 2001 г.) Българската национална телевизия, Българското национално радио и Българската телеграфна агенция предоставят безплатно специализирана и достъпна информация за инвалидите.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 31 от 2001 г.) Компетентните държавни органи предоставят разрешение на частните медии при спазване на изискването за наличие на специализирана информация и предавания за инвалидите.

Чл. 32. (Изм. - ДВ, бр. 75 от 2002 г.) Министерството на културата, Министерството на младежта и спорта и общините осигуряват използване на развлекателните, културните, спортните и туристическите прояви и услуги за инвалиди чрез:

1. определяне и приспособяване на места за инвалиди и създаване на условия за ползване на културните и спортните бази;
2. безплатно предоставяне на специализирана информация за използване на услуги, маршрути, архитектурно-транспортни и други облекчения в места за обществено ползване, предназначени за отдих, култура и спорт;
3. осигуряване на приспособен визуален и слухов превод на културни, развлекателни, спортни и други програми и материали за лица с увредено зрение и увреден слух;
4. (отм. - ДВ, бр. 31 от 2001 г.).

Чл. 33. (Изм. - ДВ, бр. 31 от 2001 г.) Държавните органи и общините, спортните федерации, дружества и клубове осигуряват социалната интеграция на инвалидите чрез:

1. (изм. - ДВ, бр. 31 от 2001 г.) приспособяване на спортни съоръжения и бази за осъществяване на спортна дейност от инвалиди съвместно с лица без увреждания;
2. предоставяне на специализирани спортни съоръжения и бази за инвалиди;

3. предоставяне ежесечно на информация за спортни прояви на инвалиди и популяризирането им чрез средствата за масово осведомяване.

Чл. 34. (Изм. - ДВ, бр. 31 от 2001 г.) Общините осигуряват необходимата материална база и средства за осъществяване на социални контакти на инвалидите.

Раздел VI

Социално-икономическа защита

Чл. 35. (Изм. - ДВ, бр. 31 от 2001 г.) Инвалидите с трайни увреждания имат право на обществено осигуряване, здравно осигуряване и на осигуряване при безработица при условия и по ред, установени с Кодекса за задължително обществено осигуряване, Закона за здравното осигуряване и Закона за закрила при безработица и насърчаване на заетостта.

Чл. 36. (Изм. - ДВ, бр. 31 от 2001 г.) (1) Инвалидите с трайни увреждания, които не могат сами или с помощта на своите близки да задоволяват основните си жизнени потребности, имат право на социално подпомагане при условия и по ред, установени в Закона за социалното подпомагане.

(2) Инвалиди с трайни увреждания, навършили 16-годишна възраст, имат право на гарантирана месечна социална помощ при условия и по ред, установени в Закона за социалното подпомагане.

(3) Министерството на труда и социалната политика изработва стандарти, критерии и механизми за предоставяне на социални услуги за интегриране в обществото на инвалидите.

Чл. 36а. (Нов - ДВ, бр. 31 от 2001 г.) Инвалиди с трайни увреждания, които получават доходи от трудова дейност, ползват данъчни облекчения при условия и по ред, установени в Закона за облагане доходите на физическите лица.

Чл. 37. (Отм. - ДВ, бр. 153 от 1998 г.).

Чл. 38. (Отм. - ДВ, бр. 31 от 2001 г.).

Чл. 39. (Отм. - ДВ, бр. 31 от 2001 г.).

Чл. 40. (Изм. - ДВ, бр. 31 от 2001 г.) (1) Родители (осиновители) на инвалиди до 18-годишна възраст с трайни увреждания имат право на месечна добавка в размер 70 на сто от гарантирания минимален доход, определен с акт на Министерския съвет.

(2) На родители (осиновители), осигурени за всички осигурени социални рискове, и на тези, които са пенсионери, месечната добавка по ал. 1 се изплаща за сметка на държавния бюджет.

(3) На неосигурени родители (осиновители) месечните добавки по ал. 1 се изплащат за сметка на фонд "Рехабилитация и социална интеграция".

(4) Родителите (осиновителите) не получават месечна добавка, ако лицата по ал. 1 са настанени в заведения на пълна държавна издръжка.

Чл. 41. (1) Зачита се за трудов стаж при пенсиониране времето, през което родител или осиновител на дете инвалид не е работил по трудово правоотношение и не е бил осигурен.

(2) Правото по ал. 1 се ползва от родител или осиновител на дете, чието увреждане, установено от органите на медико-социалната експертиза, налага постоянни грижи.

Чл. 42. (Изм. - ДВ, бр. 31 от 2001 г.) (1) Инвалидите имат право на целеви помощи и облекчения за:

1. покупка и ремонт на лични технически помощни средства;
2. покупка и приспособяване на лично моторно превозно средство и място за паркиране;
3. финансови облекчения при внос на лично моторно превозно средство;
4. преустройство на жилище;
5. придружители на лица с увредено зрение и преводачи на лица с увреден слух.

(2) Размерите на помощите, условията и редът за отпускането им се определят с правилника за прилагане на закона.

Чл. 43. Учащите се инвалиди или деца на родители инвалиди имат право на социални стипендии и други облекчения съгласно Закона за висшето образование.

Чл. 44. (Отм. - ДВ, бр. 31 от 2001 г.).

Чл. 45. (Изм. - ДВ, бр. 31 от 2001 г.) (1) Министерството на труда и социалната политика и Националната служба за социално подпомагане разкриват заведения за предоставяне на социални услуги на инвалиди. Такива заведения могат да разкриват и други физически и юридически лица.

(2) Условието и редът за извършване на социални услуги в заведенията по ал. 1 се определят с наредба на министъра на труда и социалната политика.

Чл. 46. (Изм. - ДВ, бр. 31 от 2001 г.) (1) Общините предоставят на инвалидите с трайни увреждания жилища от общинския жилищен фонд при условия и по ред, установени с правилника за прилагане на Закона за общинската собственост.

(2) При закупуване, строеж или основен ремонт на жилище инвалидите с трайни увреждания имат право да ползват кредити в размер 75 на сто от стойността на норматива за жилищна площ. Размерът на норматива, условията и редът за отпускане на кредита се определят от Министерския съвет, съгласувано с управителя на Българска народна банка.

Глава трета

ФИНАНСИРАНЕ И УСТРОЙСТВО

Раздел I

Финансиране

Чл. 47. (Изм. - ДВ, бр. 31 от 2001 г.) Финансирането на дейностите по този закон се извършва със средства от:

1. държавния бюджет;
2. общинските бюджети;
3. фонд "Рехабилитация и социална интеграция";
4. други източници.

Чл. 48. (1) (Изм. - ДВ, бр. 31 от 2001 г.) Създава се фонд "Рехабилитация и социална интеграция" към Министерството на труда и социалната политика.

(2) Фонд "Рехабилитация и социална интеграция" е юридическо лице на извънбюджетна приходно-разходна сметка със седалище в София.

(3) (Отм. - ДВ, бр. 31 от 2001 г.).

Чл. 49. (Отм. - ДВ, бр. 31 от 2001 г.).

Чл. 50. (Изм. - ДВ, бр. 123 от 1997 г., Решение № 31 на КС на РБ, бр. 140 от 1998 г., изм., бр. 31 от 2001 г.) Средствата по фонд "Рехабилитация и социална интеграция" се набират от:

1. целева ежегодна субсидия от държавния бюджет в размер до 0,1 на сто от brutния вътрешен продукт;

2. събрани суми от глоби по чл. 59;

3. приходи от мероприятия, организирани с цел подпомагане на рехабилитацията и социалната интеграция на инвалидите:

а) извънредни тиражи на лотарии и на спортния тотализатор;

б) благотворителни представления и спортни прояви;

в) базари и други социални дейности;

4. доброволни вноски, дарения и завещания от български и чуждестранни граждани и юридически лица;

5. лихви по сметка на фонда;

6. други източници.

Чл. 51. (1) (Изм. - ДВ, бр. 31 от 2001 г.) Средствата по фонд "Рехабилитация и социална интеграция" се разходват за:

1. подпомагане на инвалиди за закупуване и ремонт на технически помощни средства и съоръжения;

2. месечни добавки за инвалиди с трайни увреждания до 18-годишна възраст;

3. субсидии за специализираните предприятия, кооперации и цехове за инвалидите;

4. осигуряване на достъпна битова и околна среда;

5. финансиране на проекти и програми за професионално обучение и преквалификация на инвалиди по чл. 17, ал. 3;

6. култура, спорт и туризъм;

7. финансиране на проекти и програми за рехабилитация и социална интеграция;
8. издръжка на дейността на фонда - не повече от 5 на сто от набраните в него средства.

(2) Остатъкът по сметката на фонд "Рехабилитация и социална интеграция" преминава като наличност за следващата бюджетна година и се използва по предназначение.

Чл. 52. (Отм. - ДВ, бр. 31 от 2001 г.).

Чл. 53. Национално представените организации на инвалиди и организации за инвалиди имат право на субсидии от държавния бюджет при условия и по ред, определени в правилника за прилагане на закона.

Раздел II

Устройство

Чл. 54. (Изм. - ДВ, бр. 31 от 2001 г.) (1) Орган за управление на фонд "Рехабилитация и социална интеграция" е управителният съвет, който се състои от управител, подуправител и 7 членове.

(2) Управителният съвет:

1. приема правилник за дейността си;
2. приема след предварително съгласуване с Националния съвет по рехабилитация и социална интеграция план-сметка на фонда и я предлага за утвърждаване от министъра на труда и социалната политика, съгласувано с министъра на финансите;
3. съставя годишния счетоводен отчет на фонда;
4. изготвя годишния доклад за дейността на фонда и го внася за обсъждане в Националния съвет по рехабилитация и социална интеграция; докладът се утвърждава от министъра на труда и социалната политика.

Чл. 55. (Изм. - ДВ, бр. 31 от 2001 г.) (1) Управителят и подуправителят на управителния съвет се назначават и освобождават от министъра на труда и социалната политика, а членовете му се определят от Националния съвет по рехабилитация и социална интеграция, като не по-малко от четири са представителите на национално представените организации на и за инвалиди.

(2) Числеността на персонала на фонд "Рехабилитация и социална интеграция" се утвърждава от министъра на труда и социалната политика.

(3) Управителят на фонда:

1. представлява фонд "Рехабилитация и социална интеграция";
2. свиква заседания на управителния съвет при необходимост, но най-малко веднъж месечно;
3. обявява конкурси за финансиране на проекти и програми;
4. организира дейността по набирането, разходването и отчитането на средствата по фонд "Рехабилитация и социална интеграция";
5. назначава и освобождава персонала за извършване на дейността по фонда.

Чл. 56. Контролът за набиране и разходване на средствата по фонд "Рехабилитация и социална интеграция" се осъществява от Сметната палата съгласно чл. 2, ал. 1, т. 4 от Закона за Сметната палата.

Чл. 57. (1) Лицата, които разходват получените от фонда средства не за определените цели, ги възстановяват в пълен размер заедно с лихва 30 пункта над основния лихвен процент, определен от Българската народна банка.

(2) Вземанията по ал. 1 се събират при условията и по реда, регламентирани от Закона за събиране на държавните вземания.

Чл. 58. (Отм. - ДВ, бр. 31 от 2001 г.).

Глава четвърта

АДМИНИСТРАТИВНОНАКАЗАТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ И ИМУЩЕСТВЕНИ САНКЦИИ

Чл. 59. (1) (Изм. - ДВ, бр. 31 от 2001 г.) Работодател или длъжностно лице, което не изпълни задълженията си по този закон, се наказва с глоба в размер от 100 до 500 лв., ако не подлежи на по-тежко наказание.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 31 от 2001 г.) За повторно нарушение глобата е в размер от 200 до 1000 лв.

Чл. 60. (1) (Изм. - ДВ, бр. 31 от 2001 г.) Нарушенията на този закон се установяват с актове, които се съставят от упълномощени длъжностни лица от Агенцията за държавен вътрешен финансов контрол, Националният осигурителен институт, Националната здравноосигурителна каса, Изпълнителна агенция "Главна инспекция по труда", както и от инспекторатите на Министерството на здравеопазването, Министерството на образованието и науката, Министерството на труда и социалната политика, Министерството на транспорта и съобщенията и Министерството на регионалното развитие и благоустройството, на които са възложени контролни функции в съответната област.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 31 от 2001 г.) Наказателните постановления се издават от ръководителите на съответните длъжностни лица по ал. 1.

(3) Съставянето на актовете, издаването, обжалването и изпълнението на наказателните постановления се извършва по реда на Закона за административните нарушения и наказания.

(4) Наложените глоби за нарушения по този закон се внасят в приход на фонд "Рехабилитация и социална интеграция."

ДОПЪЛНИТЕЛНА РАЗПОРЕДБА

§ 1. По смисъла на този закон:

1. "Рехабилитация" е последователен и непрекъснат процес, имащ за цел подпомагане на инвалидите да достигнат оптимално физическо, интелектуално, психическо и социално равнище на дейност и да го поддържат при запазване стандарта и качеството на живот и разширяване степента на независимостта им.

2. "Социална интеграция" е комплексен процес, предназначен да поддържа способностите на инвалиди за самостоятелен живот и пълноценни обществени отношения.

3. (Изм. - ДВ, бр. 31 от 2001 г.) "Инвалид" е всяко лице независимо от възрастта му с физическо, сетивно или умствено увреждане, което затруднява социалното му интегриране и участие в обществения живот, възможностите му за общуване и обучение или трудовата му реализация;

4. (Изм. - ДВ, бр. 31 от 2001 г.) "Инвалид с трайно увреждане" е лице с установена степен на намалена работоспособност 50 и над 50 на сто.

5. (Изм. - ДВ, бр. 31 от 2001 г.) "Технически помощни средства и съоръжения" са технически пособия, които заменят или подобряват функции на човешкия организъм и увеличават възможностите на инвалидите за самообслужване и за трудова дейност.

6. "Специализирани предприятия" са търговски дружества и кооперации на инвалиди, които осигуряват специални условия на труд при определено съотношение на здрави и трудоустроени лица.

7. "Начална рехабилитация" е комплекс от дейности за развитие на умения за ориентация и комуникация на лица с увреждане.

8. (Отм. - ДВ, бр. 31 от 2001 г.).

9. Повторно е нарушението, извършено в едногодишен срок от влизане в сила на наказателното постановление, с което нарушителят е наказан за същото по вид нарушение.

10. "Национално представени организации на инвалиди" и "организации за инвалиди" са тези организации, които представляват инвалидите при условия и по ред, установени с акт на Министерския съвет.

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 2. Разпоредбите за създаване на подходяща жизнена и архитектурна среда по чл. 27 и за приспособяване и достъпност на транспортните съоръжения по чл. 28, ал. 1 влизат в сила три години след обнародването на закона в "Държавен вестник".

§ 3. В Закона за уреждане на необслужваните кредити, договорени до 31 декември 1990 г. (обн., ДВ, бр. 110 от 1993 г.) в чл. 1, ал. 1, чл. 9, чл. 10, ал. 1, т. 1 и 2 и ал. 2, чл. 11, ал. 1, 2 и 4, чл. 12, ал. 1, 3 и 4 и чл. 14 след думите "държавни предприятия" се добавя "кооперации на инвалиди".

§ 4. (1) С влизането на този закон в сила се закрива фонд "Рехабилитация", като неразходваните средства в него се прехвърлят във фонд "Рехабилитация и социална интеграция".

Средствата от източниците на фонд "Рехабилитация" продължават да постъпват във фонд "Рехабилитация и социална интеграция".

(2) Член 50, ал. 1, т. 1 се прилага от 1 януари 1997 г.

§ 5. Министерският съвет приема правилник за дейността на Националния съвет по рехабилитация и социална интеграция в двумесечен срок от обнародването на закона в "Държавен вестник".

§ 6. Министерският съвет приема правилник за прилагане на закона в шестмесечен срок от обнародването му в "Държавен вестник".

§ 7. Изпълнението на закона се възлага на Министерския съвет.

§ 8. (Нов - ДВ, бр. 31 от 2001 г.) Правото на месечна добавка по чл. 40 от този закон се погасява в 3-годишен срок.

§ 9. (Нов - ДВ, бр. 31 от 2001 г.) Разпоредбата на чл. 23, ал. 2 влиза в сила от 1 януари 2002 г.

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

към Закона за изменение и допълнение на
Закона за данък върху печалбата
(ДВ, бр. 110 от 1996 г.)

.....
§ 7. Не се дължат на фонд "Рехабилитация и социална интеграция" невнесените вноски от данък върху печалбата и данъка за общините от специализираните предприятия, кооперации и обособени производствени единици, членуващи в националните организации на инвалиди и организации за инвалиди, за периода 1 юли - 31 декември 1996 г.

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

към Закона за държавния бюджет на
Република България за 1997 г.
(ДВ, бр. 52 от 1997 г., в сила от 1.07.1997 г.)

.....
§ 43. Разпоредбата на чл. 50, т. 1 от Закона за защита, рехабилитация и социална интеграция на инвалидите, в частта му за размера на целевата ежегодна субсидия от държавния бюджет се прилага от 1 януари 1998 г.

ДОПЪЛНИТЕЛНА РАЗПОРЕДБА

към Закона за изменение и допълнение на
Закона за защита, рехабилитация и
социална интеграция на инвалидите
(ДВ, бр. 31 от 2001 г.)

§ 58. Навсякъде в закона думите "министърът на труда и социалните грижи" и "министъра на труда и социалните грижи", "Министерството на труда и социалните грижи", "Министерството на образованието, науката и технологиите", "Министерството на териториалното развитие и строителството", "Министерството на транспорта" и "Комитетът по физическо възпитание и спорт" се заменят съответно с "министърът на труда и социалната политика" и "министъра на труда и социалната политика", "Министерството на труда и социалната политика", "Министерството на образованието и науката", "Министерството на регионалното развитие и благоустройството", "Министерството на транспорта и съобщенията", "Държавната агенция за младежта и спорта".